

נר שמואל

לע"נ ר' שמואל ב"ר יצחק זצ"ל

יום רביעי כ"ד באייר תשע"ה

שו"ת סיכום הדף היומי

מייל: n101@okmail.co.il פקס: 03-5709307 ניתן לקבל כל יום לתיבת מייל או לפקס.

כתובות - ק

1. שליח שמכר נכסים וטעה במחירים האם דינו כאלמנה שמכרה בטל אפילו בטעות מועטת, או שדינו כטעות ב"ד שמכרם קיים עד הפרש של שתות?
 א. רבא בשם ר' נחמן: שליח כמו דיינים שמוכרים לצורך אחרים.
 ב. רב שמואל בר ביסנא בשם רב נחמן: שליח כאלמנה שהיא יחידה. וכן הלכה ומכרה בטל.
 והטעם שלענין שליח לתרום שנינו: שאם פחת עשרה או הוסיף עשרה - תרומתו תרומה, אף אם מתברר שאין דעת בעה"ב לכך, כיון שיש התורם בעין רעה ויש התורם בעין יפה, יאמר השליח להכי אמדתיך, אבל כאן יאמר המשלח לא היה לך לטעות אלא לדקדק.
2. טעות בשומת הדיינים ביותר משתות - פסק רב נחמן כחכמים: שהמכר בטל. ומשמע שאינו סובר 'א"כ מה כח ב"ד יפה' היכן מצינו שפסק אחרת? יתומים שבאו לחלוק בנכסי אביהן - ב"ד מעמידין אפוטרופוס לכ"א... הגדילו - לשמואל: יכולין למחות. לר"נ: אין יכולין למחות, שא"כ מה כח ב"ד יפה.
 טעם החילוק: במשנתנו מדובר שטעו, אבל אפוטרופוסין לא טעו אלא שאחד דורש לקבל חלקו ברוח אחרת.
3. האם רבי פסק כחכמים שמבטלים את המכירה של ב"ד?
 לגירסת רב דימי: רבי עשה מעשה כחכמים, ואמר לפניו פרטא א"כ, מה כח ב"ד יפה... והחזיר רבי את המעשה.
 לגירסת רב ספרא: ביקש רבי לעשות כחכמים, אמר לפניו פרטא א"כ, מה כח ב"ד יפה... ולא עשה רבי את המעשה.
 להו"א: נחלקו האם טעה בדבר משנה חוזר. למסקנא: לכו"ע חוזר ונחלקו מה היה המעשה.
 עוד למדנו - לשיטת רשב"ג ב"ד שטעו יותר משתות מוכרן קיים - עד מחצה.
4. רב יוסף: אלמנה או בית דין שמכרו קרקע מנכסי בעלה באחריות, האחריות על היתומים, כיון שהם שלוחי היתומים. מה החידוש בזה? שלא אומרים שכל הקונה מבי"ד הוא על דעת שיוצא קול, וסבור שאם היה עליו ערעור כבר היה המערער בא, וקונה שלא באחריות.
5. כשמוכרים נכסי יתומים האם צריך לעשות הכרזה?
 שנינו: שום היתומין - שלשים יום, ושום ההקדש - שלשים יום, ומכריזין בבקר ובערב.
 וחידש אמימר: שלא רק באפוטרופוסין אלא גם ב"ד שמכרו בלא הכרזה, נעשו כמי שטעו בדבר משנה וחוזרין.
 הקשה עליו רב אשי: שנינו שום הדיינין שפחתו שתות או הותירו שתות - מוכרן בטל, משמע שוה בשוה - מוכרן קיים, ולכאור' לא הכריזו. ובודאי מדובר בלא הכריזו, שהרי בסיפא שנינו שאם עשו אגרת בקורת [הכרזה] אפי' שוה מנה במאתיים וכו' מוכרן קיים. ותידצו:
 א. המכר בטל בדברים שמכריזין עליהן, וקיים בדברים שאין מכריזין עליהן - העבדים, [שמא ישמעו ויברחו] והמטלטלין, והשטרות [שמא יגנבו].
 ב. המכר בטל בשעה שמכריזין, אבל קיים בשעה שאין מכריזין, כשהזמן דחוק כגון מס גולגולת של היתומים, מזונות, ולקבורה.
 ג. המכר בטל במקום שמכריזין, אבל קיים במקום שאין מכריזין כגון נהרדעא. והטעם: לא משום שהיו בקיאים בשומא, אלא משום שמבזין אותן וקורין להן אוכלי שדות הכרזה.
6. שמואל: מטלטלין של יתומים - שמין אותן ומוכרין אותן לאלתר, לאבימי: מוכרין אותן לשווקים. ואינם חולקים מדוע?
 שמואל דיבר כשיש זמן רב עד יום השוק. אבימי דיבר כשקרוב יום השוק.
 מעשה - רב כהנא היה בידו שיכר של יתום והשהה עד הרגל ואע"ג שעלול להחמיץ כך יביא כסף מזומן.
 מעשה - רבינא היה בידו יין של יתום, ושאל את רב אשי כשמעלה את יינו שלו לסיכרא האם שיעלה גם את של היתום או שיחשוש שתטבע הספינה, ענה לו: קח, יינו אינו עדיף משלך.
7. משנה על אלו שנינו שאין להם כתובתה ולא תנאי כתובה - פירות, מזונות ובלאות?
 הממאנת - משום שיוצאת מעצמה. שניה לעריות - קנס דרבנן משום שודאי היא שידלתו להנשא. והאילונית - שהרי זה מקח טעות.
 אם מתחלה נשאה לשם אילונית - יש לה כתובה.
 אלמנה לכ"ג, גרושה וחלוצה לכהן הדיוט, ממזרת ונתינה לישראל, בת ישראל לנתין ולממזר - יש להם כתובה. מפני שולדה פסול על ידי נשואין לכן הוא זה שמשדלה לינשא לו, לפיכך קנסו אותו ליתן כתובה.